

I N N F I N S

FINANCING THE URBAN TRANSITION

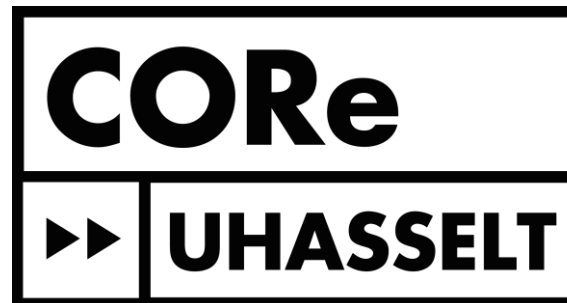
University of Antwerp
 | CRESC | Centre for Research on
 Environmental and Social change

University of Antwerp
 | Research Group for
 Urban Development

University of Antwerp
 | Politics and Public Governance

University of Antwerp
 | Business and Law

University of Antwerp
 | ENVECON | Environmental Economics
 Research Group Engineering Management

Living lab Zuid-West-Vlaanderen

Living lab Antwerpen

Living lab Genk

Living lab Turnhout

Klimaatadaptatie d.m.v. NBS

Waar het wel en niet over gaat in InnoFiNS

- Klimaatverandering creëert een dringende noodzaak om plannen en investeringen op te schalen in adaptatie
- InnoFiNS focust op **natuurgebaseerde oplossingen (NBS)** als een vorm van adaptatie
- InnoFiNS focust op **lokale overheden** als belangrijke voorzieners van NBS
- InnoFiNS focust zich op **publieke projecten en investeringen met maatschappelijke baten** ↔ private investeringen met oog op winst

Alternatieve financiële oplossingen

Business cases voor vier living labs

Een **multi-stakeholder business case** voor het Stiemerprogramma

Genk

© Stad Genk

Hoe **technologie bedrijfskapitaal** kan helpen mobiliseren voor een klimaatrobuuste stad

Antwerpen

Bron: tui.be

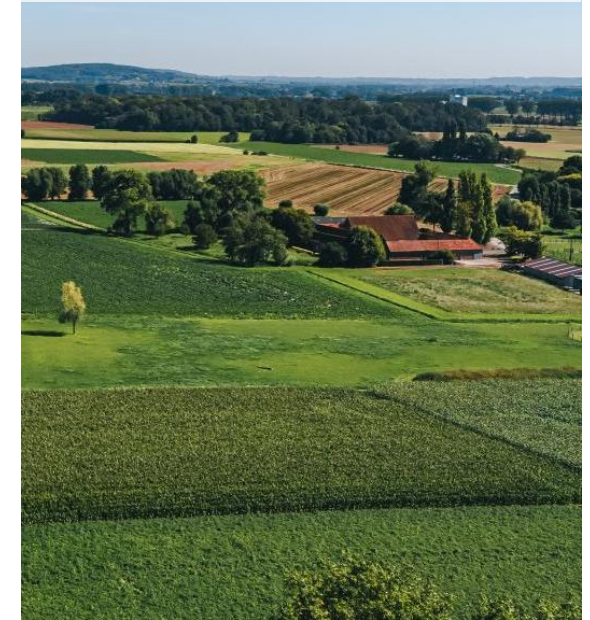
Natuur in een groeiende centrumstad bekostigen via **publieke waarde captatie**

Turnhout

Bron: made-in.be

PES tussen landbouwer en private actoren als nieuw verdienmodel

Zuid-West-Vlaanderen

© RLLS

“In contrast to limited public budgets, there is **an abundance of private capital seeking for investments**. Yet, the potential to invest private capital in NBS is not fully exploited”

“In contrast to the undersupply of investments in NBS, there is an **oversupply of private capital seeking viable investments**”

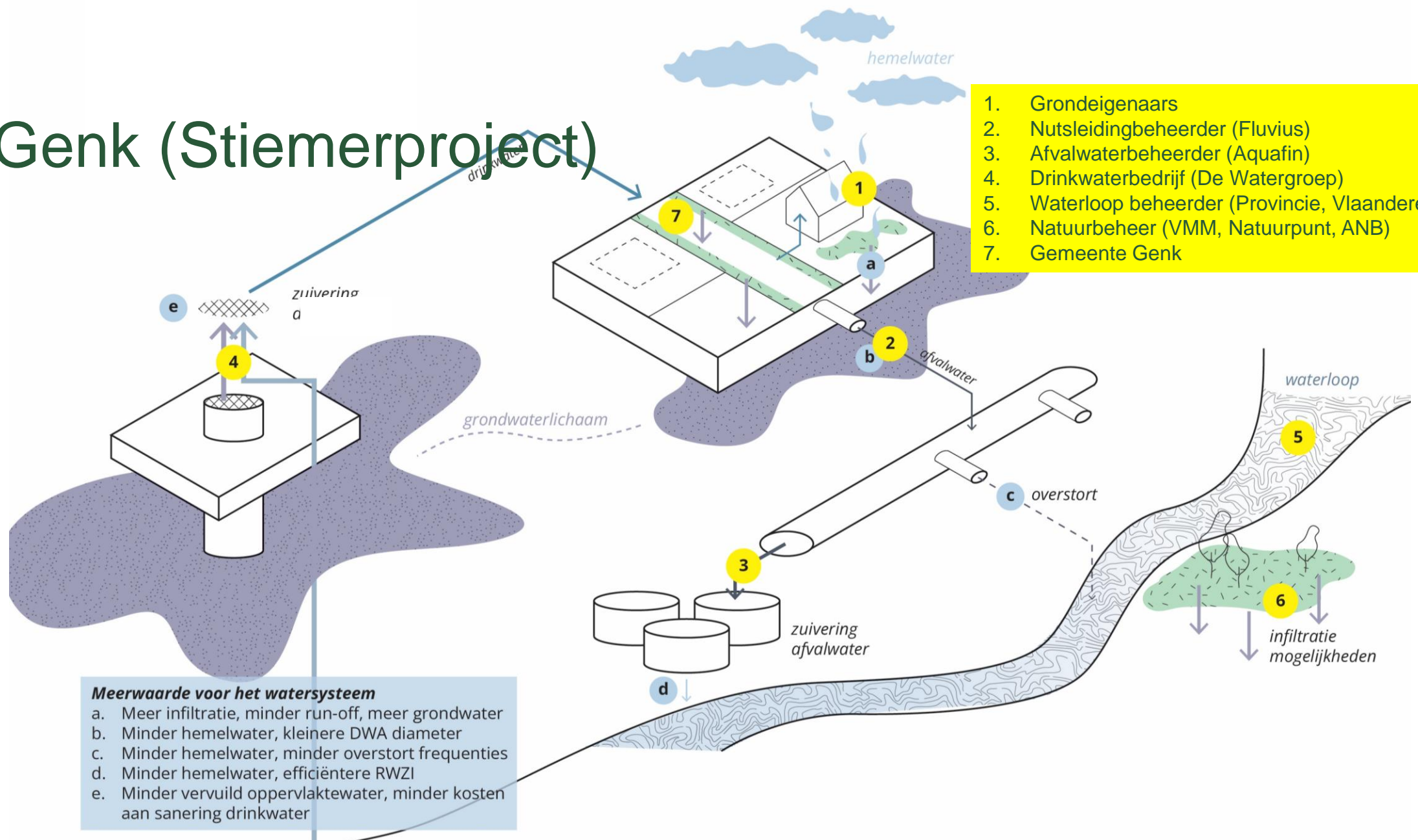
InnoFiNS projectvoorstel (2019-2020)

Private financiering via **schuldfinanciering** kan de implementatie van NBS versneld opschalen, maar de **bekostiging** blijft een financiële last voor de overheid

Genk (Stiemerproject)

1. Grondeigenaars
2. Nutsleidingbeheerder (Fluvius)
3. Afvalwaterbeheerder (Aquafin)
4. Drinkwaterbedrijf (De Watergroep)
5. Waterloop beheerder (Provincie, Vlaanderen)
6. Natuurbeheer (VMM, Natuurpunt, ANB)
7. Gemeente Genk

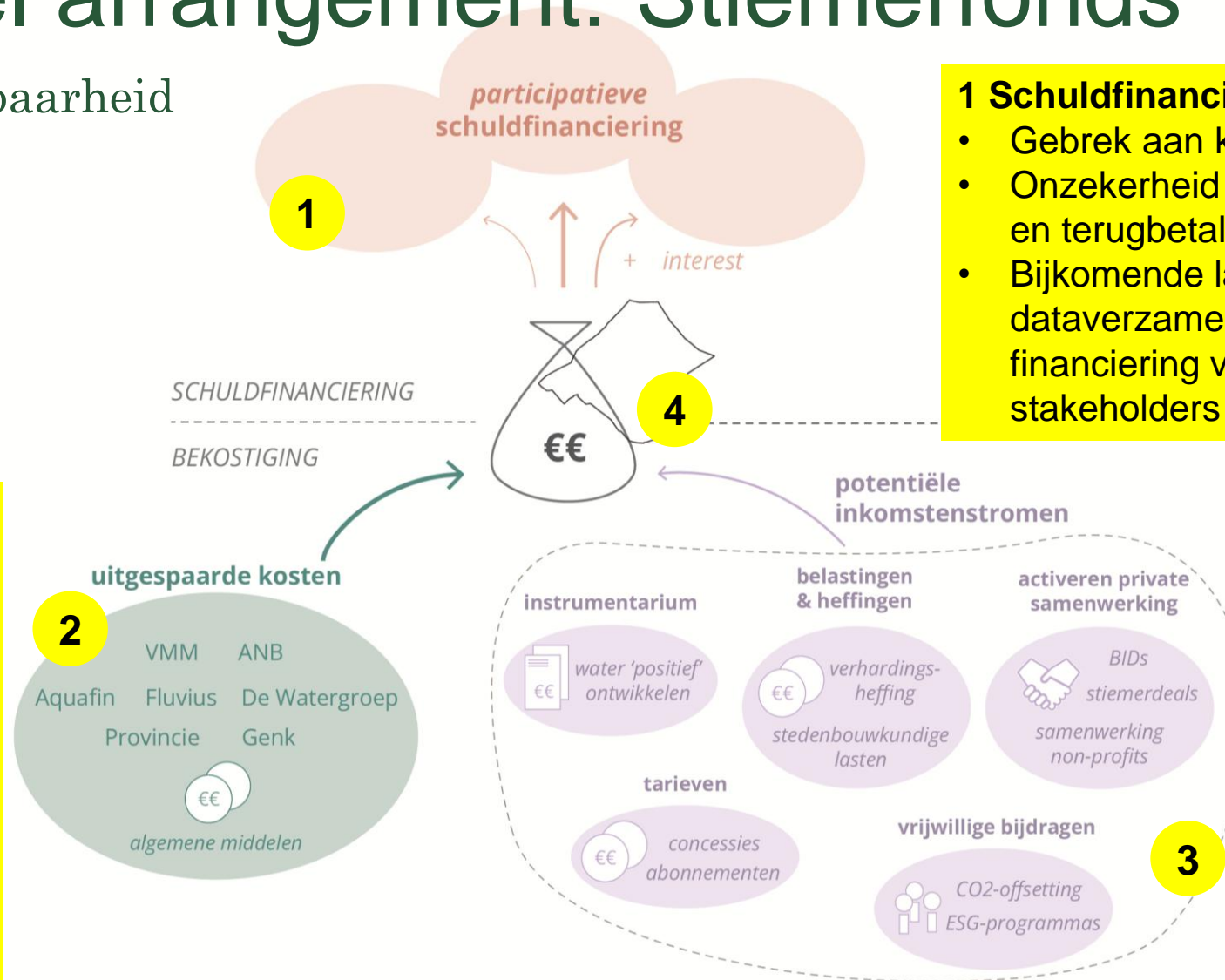

Financieel arrangement: Stiemerfonds

Barrières en haalbaarheid

1 Schuldfinanciering

- Gebrek aan kennis over NBS
- Onzekerheid over business case en terugbetalingscapaciteit
- Bijkomende last van dataverzameling groene financiering voor publieke stakeholders

2 Uitgespaarde kosten

- Grote bereidheid tot samenwerken, *maar...*
- Gebrek aan afstemming beleidsdoelstellingen en middelen
- Huidige regelgevende kaders bemoeilijken allocatie financiering
- Verschillende werkwijzes en tijdschizonten

Bron: <https://www.vvog.info/groene-helden>

Bron: <https://www.vvog.info/groene-helden>

Heel wat financiële instrumenten genereren **onvoldoende inkomsten uit private bronnen** om de investeringskosten van NBS te dekken

Turnhout

Versterken en beschermen van groenstructuren in de stad

3-30-300 regel

- Bijkomende nood aan toegankelijk groene ruimte = +/- 5.4 ha als paarse gebieden minimaal 1 ha zijn
- **Kostprijs** (investering) =
 - € 24.000.000 euro (prijs voor herbestemming of aankoop van woongebied)
 - € 5.000.000 (aanlegkost voor alle projectgebieden)

■ Bestaand toegankelijk groen groter dan 1 ha (+ buffer of 300 m)

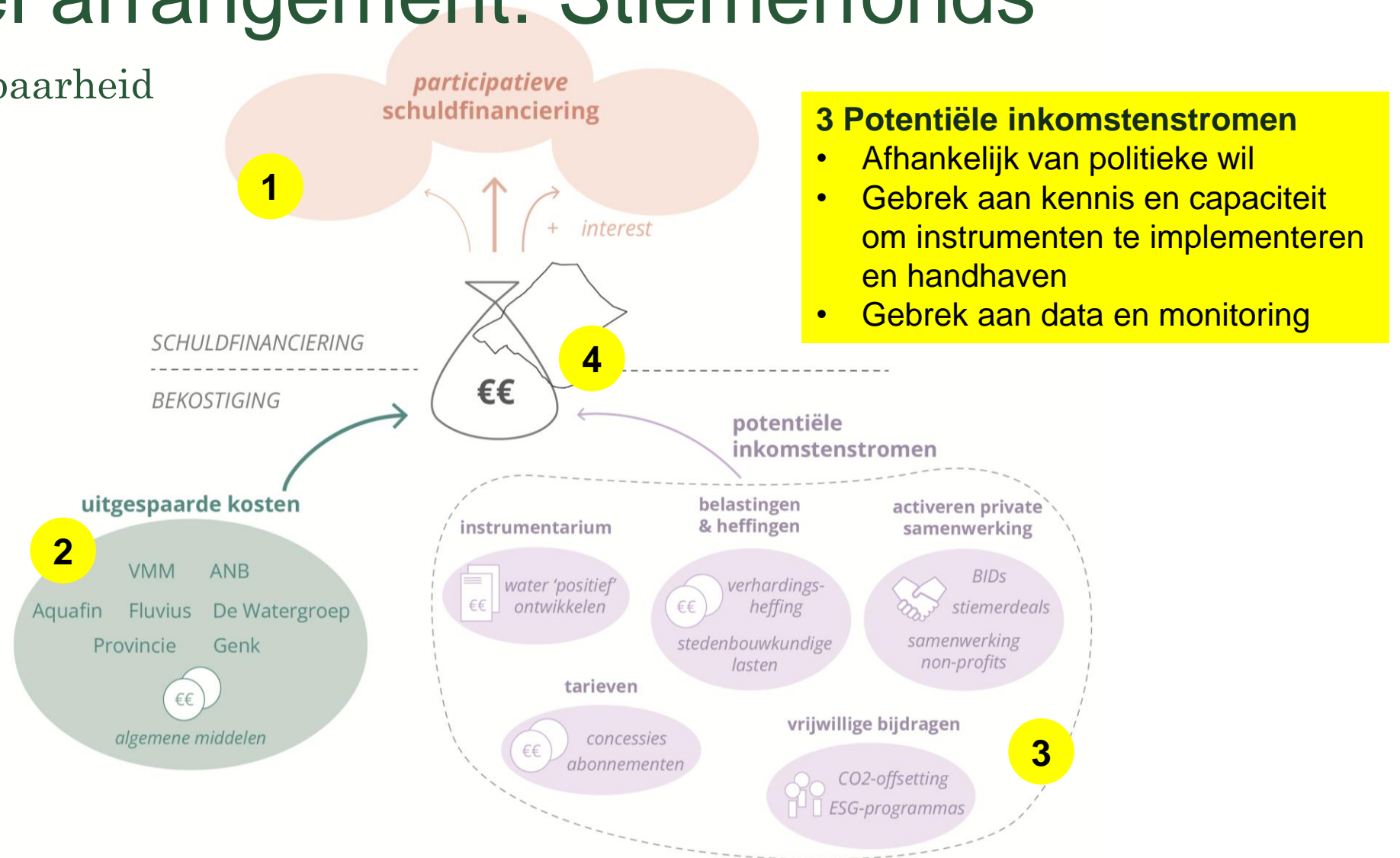
■ Potentiegebieden (+ buffer of 300 m)

Turnhout: Vergelijking publieke waarde captatie instrumenten

Instrument	Onroerende voorheffing (gedifferentieerde opcentiemen)	Urbanisatiebelasting	Verhaalbelasting	Stedenbouwkundige lasten
Wie	Mensen in het gebied waar de meerwaarde wordt gerealiseerd (geografisch afgebakend)	Alle inwoners	Eigenaars grenzend aan nieuwe groene ruimten	Project-ontwikkelaars
Frequentie	Jaarlijks	Jaarlijks	Eenmalig	Eenmalig
Wanneer	Na realisatie (bekostiging)	Na realisatie (bekostiging)	Na realisatie (bekostiging)	Voor realisatie (financiering) en na realisatie (bekostiging)
Toepassing (juridisch)	Verwerving grond, implementatie, onderhoud	Verwerving grond, implementatie, onderhoud	Verwerving grond, implementatie	Verwerving grond, implementatie
Gemiddelde totale opbrengsten (in miljoen €)	€ 0,47	€ 4,9	€ 0,19	€ 9,07

Financieel arrangement: Stiemerfonds

Barrières en haalbaarheid

3 Potentiële inkomstenstromen

- Afhankelijk van politieke wil
- Gebrek aan kennis en capaciteit om instrumenten te implementeren en handhaven
- Gebrek aan data en monitoring

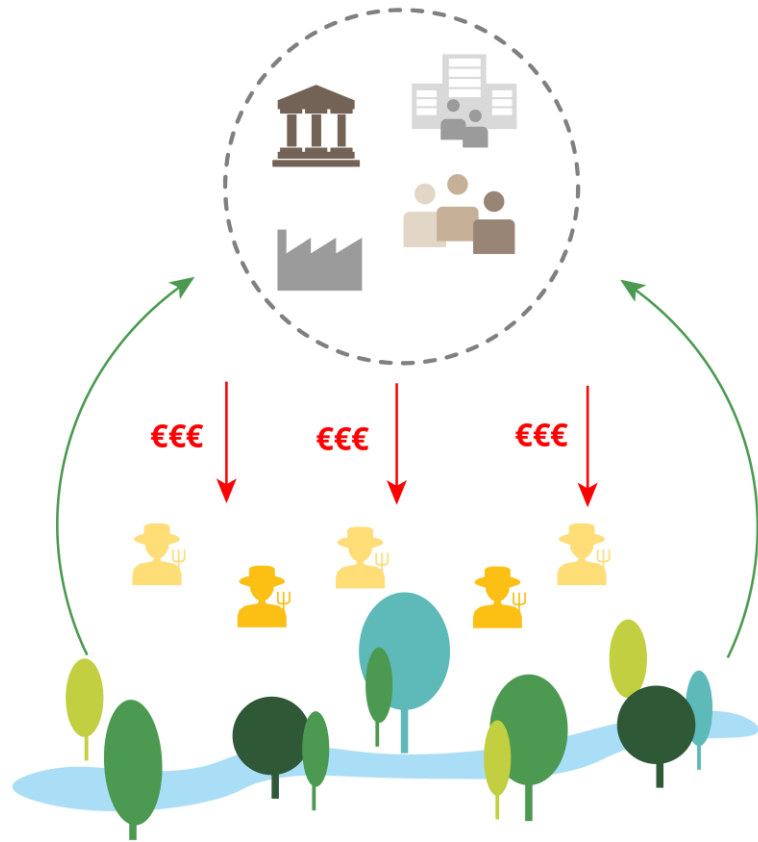
Publieke middelen zijn een **basisvoorwaarde**, **private middelen** een **aanvulling**. Publieke **cofinanciering** als hefboom voor het aantrekken van private investeringen

© Gemeente Oostkamp

Zuid-West-Vlaanderen

Payment for Ecosystem Services

Baathebbers
(Drink)waterbedrijven,
Verzekeraars,
Voedselverwerkende
bedrijven

**Betaling voor
NBS**

€€€€

**Voorzieners van de
NBS - landbouwers**

**NBS projecten zorgen
voor ecosystem
services**

Antwerpen: betalingsbereidheid van bedrijven

Motivaties van bedrijven om te investeren in NBS (CSR-gerelateerd):

- Ecologische/maatschappelijke verantwoordelijkheid
- Employer branding of klantenbinding
- **Compliance-druk of subsidie-incentives**

© Joren De Weerd

Aanbevelingen

Aanbevelingen voor een heroriëntering van bestaande instrumenten naar NBS-investeringen

Zet **schuldinstrumenten en PPS** in op **Vlaams niveau** voor de (co)financiering van Vlaamse (en lokale) NBS-projecten

Sustainability Bond Reporting

EMTN – March 2024

Team Financial Operations

DEPARTMENT OF
FINANCE &
BUDGET

Financeflanders.be

Vlaams Klimaatfonds

Het Vlaams Klimaatfonds is een organiek begrotingsfonds dat sinds haar oprichting in 2012 een belangrijke rol speelt bij de financiering van het Vlaams klimaatbeleid. Het fonds wordt voornamelijk gevoed met de veilingopbrengsten uit het EU ETS die naar Vlaanderen vloeien.

Faciliteer de toepassing van **lokale fiscale instrumenten**.

Gemeentelijke stedenbouwkundige
verordening inzake financiële
stedenbouwkundige lasten

Doe verder onderzoek naar de effectiviteit van **financiële prikkels en incentives** aangepast aan de doelgroep (**straffen of belonen?**)

Regio **Gent**

Gent voert toch geen verhardingstaks in voor wie te veel beton legt, "er waren praktische problemen"

De taks die de stad Gent vanaf 2023 zou opleggen voor wie te veel beton of asfalt gebruikt op zijn grond, is afgevoerd. Het was praktisch en organisatorisch niet haalbaar om dat nu in te voeren, zegt de stad. Natuurpunt is teleurgesteld, want de vereniging had gehoopt dat daardoor meer mensen voor waterdoorlatende ondergronden zouden kiezen, wat beter is tegen droogte en wateroverlast.

Peggy Van de Velde

© di 05 jul. 2022 07u26

🔄 update: di 05 jul. 2022 09u45

Dossier **Droogte**

Vlario: "Wie regenwater opvangt en gebruikt, moet bonus krijgen"

Wie thuis regenwater opvangt en gebruikt, moet daarvoor een infiltratiebonus krijgen. Dat zegt Vlario, het overlegplatform voor riolen en afvalwaterzuivering, in Het Belang van Limburg. Het was de voorbije weken erg droog en dat heeft het verbruik van het drinkwater sterk doen stijgen.

Helen Goedgebeur

© di 26 mei. 2020 08u27

Onderzoek fiscale stimulansen zoals een **Green Taxshelter** voor bedrijven

Eindproducten InnoFiNS

Voorjaar 2026

Policy report

- Gericht aan beleidsmakers
- Synopsis van de belangrijkste resultaten
- Huidige (institutionele) obstakels
- Aanbevelingen om obstakels weg te werken

Handbook (website en toolkit)

- Een 'instrumenten kiezer'
- Richtlijnen voor de opmaak van een financieel arrangement met innovatieve instrumenten
- Advies om een haalbare juridische en socioeconomische context te creëren

Business cases en evaluatie

- Business case rapporten voor de vier living labs
- Evaluatie en validatie op vlak van ethische en sociale aspecten + algemene lessons learned

Academische output

- Microcredential (mini-opleiding 'planning en financiering van klimaatadaptatie')
- Publicaties
- Doctoraten
- Presentaties op congressen

I N N F I N S

Contact: innofins@uantwerpen.be

Meer info via <https://www.uantwerpen.be/nl/projecten/innofins/>

Onderzoekers

Ann Crabbé, Steven De Vadder, Maira Finizola e Silva, Tara Op de Beeck, Joeri Vandendriessche, Caroline Van Esbroeck, Wito Van Oijstaeijen,

Onderzoeksleider

Thomas Machiels

Promotoren

Tom Coppens, Tine Compernelle, Robby Houben, Sebastien Lizin, Wouter Van Dooren, Steven Van Garsse